

Scénář – KAREL MATĚJKA

Karel Matějka se narodil 2. srpna 1952 v Příbrami jako jediné dítě svým rodičům Karlu a Emilii Matějkovým z Věšína. Ti se spolu poznali v tehdejší výrobě přímo ve Věšíně. To značně předurčilo i celý život našeho pamětníka.

„Já jsem si ani nedovedl představit, že bych šel dělat někam jinam.“

Na jejich dvoře totiž již dlouhá desetiletí byly v provozu dva veřtaty.

To byly cvočkařské dílny, které měly zpravidla čtvercový půdorys, ve středu stál komín s výhni na koks a měch. V každém veřtatu pracovalo až osm mužů – cvokařů, kteří vyráběli kované hřebíky, cvočky a další železné výrobky.

Mimochodem během první světové války tito muži – cvokaři byli osvobozeni od narukování do války.

Historie věšínského družstva je významná z toho důvodu, že se jednalo vůbec o první založené výrobní družstvo v českých zemích, a to roku 1892.

Předci Karla Matějky byli u počátků a on sám u konce družstva coby dlouholetý předseda.

V 15 letech zemřel panu Matějkovi otec a on sám se rozhodl, že bude pokračovat v rodinné tradici typické pro Věšín a Rožmitálsko.

Začal jako učeň nástrojář v družstvu v Sedlčanech, pak postoupil na pozici konstruktéra nástrojů a „kreslil za prknem“. Po čase se z něho stal technolog ve věšínské nástrojárně.

Věšínská výroba se v té době zaměřovala na drobnější kovovýrobu. Kromě hřebíků, skob a pantů se vytvářely i předměty, které dnes již vymizely: cvoky do bot, kosíř na ukotvení kosa na kosiště, lavičnick na uchycení oken do zdí a mnohé další. Na druhé straně se vyvíjely a patentovaly nové výrobky zejména pro Československé státní dráhy jako svítidla nebo dílenské stoly, takzvané ponky.

Později pan Matějka povýšil na vedoucího provozovny. Pozvolna se již schylovalo k Sametové revoluci a ekonomické transformaci. Někteří družstevníci viděli možnost zbohatnutí v soukromém podnikání a odprodeji části výroby, nikoli v pro ně limitujícím družstvu.

„Pamatuji si taky, že přijel jeden zákazník, co k nám jezdil hlavně do té nástrojárny. A když to poznal, jak to tam vypadá, přišel, že by ji koupil. Já jsem byl proti tomu dělit to družstvo, tak mi tam přišel dokonce můj příbuzný, že jestli nám neodhlasujete, že nás koupí, tak si mě počkej užiješ.“

Nástrojárna se prodala a po dvou třech letech skončila. Ti, co tam pracovali, byli pak rádi, že se mohli vrátit zpět do stabilního fungujícího družstva.

Pan Matějka dosáhl vrcholu v roce 1997, kdy byl zvolen předsedou KOVO výrobního družstva Věšín, kde setrval do roku 2008, kdy si družstevníci přeci jen nakonec odhlasovali odprodej podílů a přechod do soukromých rukou.

„Tím pádem já jsem tam byl celý život a mě to přišlo hrozně jako hrozná chyba, že se to prodá. Mně to nešlo pochopit. A bylo nás málo, menšina. A já, když se to prodalo, hned jsem dal výpověď a odešel pryč.“

Celý Matějkův život byl prodchnut prací, která ho naplňovala a byla pro něj vším. ... Mimochodem, z původních veřtatů, které měl na zahradě, jsou dnes chlívky pro slepice a králíky.